

La *Arctia latreillei* i el mètode per a cassar-la

per

I. DE SAGARRA

Una de les famoses troballes del general DEJEAN en sa estada a Espanya fou la d'aquest preuat Lepidòpter. Com és sabut, dit personatge el comunicà a GODARD que el descrigué dedicant-lo a LATREILLE, sòts la denominació de *Chelonia latreillei*. Durant bastant temps el coneixement de la nova espècie restà incomplet perquè l'exemplar amb que s'havia establert era un mascle, quedant per a resoldre l'incògnita de si la femella seria o no àptera. Els entomòlegs es decantaren pel primer cas, atenent-se a sa semblança amb el gènere *Trichosoma* (*Ocnogina*), les femelles del qual eren ja conegudes aleshores. La resolució del fet honora als entomòlegs catalans d'aquella època, ja que el BARÓ FEISTHAMEL pogué comunicar a la *Société Entomologique de France*, en 1834, la primera femella, mercès a unes crisàlides que li foren enviades per EN MARIÁN DE LA P. GRAELLS, recollides als voltants de Barcelona.

Prop de deu anys més tard, en 1843, el mateix GRAELLS publicà en els Anals de la esmentada societat, una notícia sobre la metamorfosis d'aquest insecte. Amb l'aplec de dades i minucioses observacions que obtingué després de criar repetides vegades en captivitat a l'*Arctia latreillei* poc resta dir referent a l'evolució de l'eruga, crisalidació i envoltoris crisalidals. Les poques referències que dona sobre l'insecte perfet són molt justes i s'avenen del tot amb les observacions nostres que motiven la present nota. GRAELLS diu que vola vivament en les hores de més forta calor en qual temps el mascle va cercant la femella amb vol ràpid. Es precisament aquesta indicació que cal aprofitar per a cassar amb no gaire esforços aquest Lepidòpter.

Avans de tot cal obtindre una femella, cosa més fàcil de conseguir criant-la d'eruga. L'època més apropiada per a trobar les erugues de *latreillei* és a últims de juny, perquè ja han arribat al màxim de sa creixensa i acostant-se sa crisalidació hom les recull amb més facilitat. Com és polífaga indiquem aquelles plantes que li són predilectes com *Genista hispanica*, *Scabiosa*, *Sonchus*, *Picridium* i *Plantago lanceolata*; en aquesta darrera l'hem trobada a Santa Coloma de Gramanet. Després de sa crisalidació cal conservar la crisàlida entre molsa i humitejar-la de tant en tant fins al mars o primers d'abril del any següent. Arribada aquesta època, l'insecte romp la coberta crisalidal i

assoleix son complet desenrotllament. Si hom té la sort d'obtindre una femella, deu posar-la en una capseta amb tela metàlica o glassa i portar-la a les localitats dels encontorns on atreurà als mascles que volin per allí. Aquesta pràctica la férem amb el DR. ALFRED WEISS, anant a la carena de Vallvidrera a Sant Pere Màrtir. El matí convingut resultà ésser dels més ventosos, i malgrat l'exposició del lloc que amb prou feines hom podia aguantar l'embat del vent, comparegueren alguns mascles, cercant a la femella.

El resultat obtingut pel DR. WEISS que repetí alguns dies aquest mètode demostra que la *latreillei* és un Lepidòpter molt freqüent als voltants de Barcelona. (El primer dia n'agafà 19, altre 34, fins a reunir més de cent exemplars mascles).

Com a resúum podem consignar les següents dades:

1.er La *A. latreillei* God. es abundosa als voltants de Barcelona i són bones localitats les serres de Vallvidrera, Sant Pere Màrtir i Santa Coloma de Gramanet.

2.^{on} Molts autors (1) en tractar de l'*habitat* d'aquesta espècie diuen que és pròpia de les muntanyes espanyoles. Pel que atany a Catalunya això no resulta cert, perquè si hi està molt dispersa, totes les localitats que coneixem pertanyen a les regions litoral i mitja, mancant en les comarques verament muntanyoses. GRAELLS en son treball abans esmentat, cita com a localitat bona, la Muntanya de Montserrat, i potser aquesta és la causa inicial de l'equivoc a que'ns referim.

3.er *latreillei* God., és una d'aquelles espècies, els mascles de les quals son fortament atrets per les femelles. Un cas semblant hom observa amb altres Heteroceres heliofiles de les serres del Tibidabo, com la *Saturnia pavonia meridionalis* Calb. i les formes indígenes de la *Lasiocampa quercus* L. Els mascles d'aquestes espècies tenen un volar fort i enlairat, ovirant-les hom a bastanta distància; *latreillei* God., en canvi, vola ran de terra i hom no la distingeix fins que és a la vora.

4.^{art} Se dona també com a característica de la femella, la tendència a l'atrofiament de ses ales; aquest caràcter l'han utilitzat com a principal per a reunir en el gènere *Ocnogyna* Led. les espècies de *Ocnogyna*, *Trichosoma* i *Pachylischia* (2). Demem fer constar que totes les femelles que hem vist presentaven les ales normalment desenrotllades.

(1) STAUDINGER, SPULER, SEITZ.

(2) SEITZ.—*Les Macrolépidoptères du Globe*-1.re Partie, vol. 2. p. 78.